

BILANĊ EKONOMIKU BIEX IL-ĠID JITQASSAM FOST KULĦADD

EDWARD SCICLUNA /Ministru għall-Finanzi

Din il-gimgha ħarsa lejn il-Ministru tagħna, issibna għaddejnin b'ħafna attivitajiet relatati mal-Baġit. Għall-kuntrarju ta' haddiehor li bħalissa qiegħed jaħseb biex jipprepara għall-vaganza tiegħu; aħna qegħdin naraw pass pass kif se naslu minn hawn sal-Baġit.

Prezentament, bħalissa għaddejnin bil-laqgħat bilaterali fejn niltaqgħu mal-ministri u magħhom iġibu l-uffiċjali tagħhom biex flimkien ninnegożjaw u naraw kemm wiehed jista' jonfoq, u fuqieq; u liema huma l-prioritajiet. Għalhekk, tkun ħidma sfieqa b'rabta mad-dokument ta' qabel il-Baġit (*Pre-Budget Document*).

Il-*Pre-Budget Document 2020* jagħti rendikont ta' fejn tkun waslet l-ekonomija, fejn bi ħsiebha tmur is-sena d-dieħla għax fuq kollox il-baġit huwa għas-sena d-dieħla u għalhekk, jiġi d-determinat mill-andament ekonomiku.

Kemm ikun hemm tkabbir ekonomiku jirriżulta fi tkabbir tad-dhul għall-Gvern u għalhekk jipprova jinkwadra l-baġit għas-sena d-dieħla, kemm nistgħu nonfqu u fuqieq. Din hija xi haġa li jrid jiddecidiha l-Gvern.

Fil-laqgħat li jkollni mal-Prim Ministru, dawn huma d-diskussjonijiet li jkollna. Dawn jittrattaw il-prioritajiet prezenti. Illum il-ġurnata dawn il-laqgħat huma ferm differenti minn dawk ta' minn fejn tlaqna sitt snin ilu għaliex il-prioritajiet kienu differenti. Waqt il-laqgħat konna nistaqsu dwar kemm din il-miżura se tahdem u l-effetti tagħha f'dak li għandu x'jaqsam mal-ħolqien tax-xogħol, mal-partecipazzjoni tan-nisa

fid-dinja tax-xogħol. Konna nistaqsu wkoll "imma din se toħroġ in-nies mid-dar? Dawk dipendenti fuq il-benefiċċji soċjali se jkunu konvinti biex jidhlu fid-dinja tax-xogħol?"; dawn kienu l-mistoqsijiet. Dak iż-żmien konna għadna qegħdin nippreparaw, wiehed jesperimenta. Izda issa llum qegħdin bilqegħda nħarsu lura u ngħidu b'suċċess li dawn ir-riformi u tibdiliet kellhom l-effett pożittiv li llum wiehed qiegħed igawdi permezz ta' tkabbir ekonomiku.

Hafna qegħdin jipprovwaw iċeknu dan it-tkabbir u qegħdin ipenguh li jispicċa fi sfregju fuq l-ambjent. Fil-verita' dan mhuwiex il-każ għaliex it-tkabbir ekonomiku iżid il-ġid u jiddependi minna li niddeciedu il-ġid fejn irridu nonfquh. Jekk inti trid tinvesti biex tippu-

rifika l-arja, biex ikollna baħar isbaħ, dan jiddependi minna u l-investment li nagħmlu fuqu.

Nieħdu eżempju mit-tindif mit-toroq: huwa minnu li t-tkabbir iġib aktar attivita' li minnha nfisha tipproduċi aktar skart pero l-ekonomija ittik riżorsi biżżejjed biex tnaddfu, tippjana, tgħallem għaliex fuq kollox it-tagħlim, għax ma jistax ikun li l-Gvern m'għandux jibqa jsefter wara min huwa traskurat u wara min huwa maħmuġ u li jhalli dizastru minn fejn jgħaddi. L-edukazzjoni tiġi minna u mill-familja u huwa importanti għaliex pajjiżi avvanzati tarahom nodfa minħabba li huma mgħalmin mill-familja u mill-iskejjel biex ma jħamgux.

Il-prioritajiet tagħna huma fattibbli u nistgħu ngħidu li bil-ġid li qed jinholoq,

nistgħu nippjanaw biex jkollna ħajja aħjar. Mhuwiex minnu li aħna skjavi tat-tkabbir ekonomiku u li ma nistgħu nagħmlu xejn. Le, dan jiddependi minna. Ir-regolamenti iktar iridu jkunu iebesin, irid ikun hemm inqas nies li jipprovwaw jiskartaw biex jagħtu l-kontribut tagħhom, irridu naraw li dawk is-setturi li qegħdin igawdu, jikkontribwixxu għal dawk li qegħdin igawdu inqas speċjalment dawk li huma sfortunati fis-soċjetà tagħna minħabba problemi ta' saħħa jew minħabba li qegħdin fi snin ta' irtirar mix-xogħol. Huwa għalhekk li dan il-Gvern, l-ewwel priorita' tiegħu hija li jħares lejn il-pensjonanti u jindirizza l-bżonnijiet tagħhom. Il-pensjonijiet jiġu mill-kontribut ta' dawk il-ħaddiema li llum qed jaħdmu u jħalsu l-bolla. Jekk

iżżid dan il-piż fuqhom, l-ekonomija ma tibqax tikber daqs kemm qed tikber illum u allura trid iżżomm il-bilanċ. Huwa dan il-bilanċ fil-baġit fejn dejjem urejna li kapaċi nżommuh. Minkejja li jkun hemm min ikun xettiku u jipprova jgħid li wasalna fit-tarf jew minħabba l-inflazzjoni, dan mhu minnu xejn għaliex ir-rating agencies, kull min jevalwana, li għadna ħażin jgħidu u dak li huwa tajjeb ukoll. Huwa għalhekk li għadna nisimgħu b'min hu b'mod oġġettiv iħares lejn l-ekonomija; is-sabiħ u l-ikrah tagħha.

L-impenn tal-Gvern huwa li nsibu bilanċ, li nfittxu l-ġid tal-pajjiż kemm jista' jkun biex jinxterdu fuq il-familji Maltin u Għawdxin. Fil-gimghat li ġejjin se nispjega f'aktar fid-dettall dwar fejn tkun waslet il-preparazzjoni għall-Baġit 2020.

Numru wiehed għad-dispożizzjoni tiegħek
24 siegħa kuljum f'każi ta' emergenza

112

* Dan in-numru jista' jintuza fi stati oħrajn fl-Ewropa

MINISTRI
TAL-GUVERNAMENT TAL-MALTA

POLIZIA TA' MALTA
DOMINICUS VOS